Dosarul nr. 2c-3204/2023
2-23181305-12-2c-19122023

H O T Ă R Î R E
în numele Legii

03 aprilie 2025 **mun. Chișinău**
Judecătoria Chișinău (sediul Centru)
instanța compusă din
președintele ședinței, judecător Igor Pulbere
grefier Mădălina Ungureanu

a judecat în ședință publică cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Lux Edem Consulting" către Ministerul Justiției al RM, intervenient accesoriu administratorul autorizat Guțu Sergiu, privind constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral, -

a c o n s t a t a t

La 18 decembrie 2023, SRL „Lux Edem Consulting" a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM, cu atragerea în proces în calitate de intervenient accesoriu a administratorului autorizat Guțu Sergiu, solicitând constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a Hotărârii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău nr. 2e-256/2014 din 17 iulie 2014, încasarea din contul bugetului de stat a sumei de 607 401,99 euro în contul reparării prejudiciului material, încasarea sumei de 1 000 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că prin Contractul de împrumut nr. 2 din 26 martie 2012 a acordat un împrumut în sumă de 210 000 euro către SRL „Studium", iar pentru asigurarea rambursării a fost încheiat Contractul de ipotecă nr. 2484 din 13 aprilie 2012 cu SRL „Liceul de Limbi Moderne și Informatică", prin care s-a instituit ipotecă asupra imobilului din mun. Chișinău bd. Moscova nr. 4/2, număr cadastral 0100414.203 februarie

Reclamantul a prezentat istoricul complex al litigiilor anterioare care au confirmat dreptul său. Astfel, prin Hotărârea Judecătoriei Rîșcani din 17 iulie 2014, menținută prin Încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 aprilie 2016 și Decizia CSJ din 13 iulie 2016, s-a dispus transmiterea imobilului ipotecat în posesia SRL „Lux Edem Consulting" pentru valorificare în vederea stingerii datoriei. Ulterior, legalitatea ipotecii a fost confirmată irevocabil și printr-un alt dosar, respectiv prin Hotărârea Judecătoriei Chișinău nr. 2c-747/2017 din 25 septembrie 2017, menținută prin Decizia Curții de Apel nr. 2ac-814/17 din 01 februarie 2018 și Încheierea CSJ nr. 2arc-219/18 din 20 iunie 2018, prin care s-a respins cererea debitorului de constatare a încetării ipotecii.

Conform susținerilor reclamantului, executorul judecătoresc Catan Tatiana a transmis efectiv imobilul în posesie la 13 decembrie 2018, fapt consemnat în procesul-verbal de transmitere, iar posesia a fost înregistrată în Registrul Bunurilor Imobile la 30 ianuarie 2019. Pentru valorificarea imobilului au fost întreprinse toate demersurile legale necesare. A fost întocmit Raportul de evaluare din 25 ianuarie 2019 care a stabilit valoarea de piață la 3 980 200 lei, s-a aplicat sechestru prin procesul-verbal din 01 februarie 2019, iar prin anunțurile publicate în Monitorul Oficial la 08 martie 2019 și 17 iulie 2020 au fost organizate licitații publice pentru vânzarea imobilului.

Un element central al acțiunii îl constituie afirmația reclamantului că la 04 august 2020, cu doar o zi înainte de licitația programată pentru 05 august 2020, debitorul SRL „LLMI" a depus cerere de insolvabilitate, ceea ce reclamantul califică drept o manevră deliberată de eschivare de la executare. Prin Hotărârea Judecătoriei Chișinău din 18 august 2020 a fost intentat procesul de insolvabilitate, s-a desemnat administratorul autorizat Guțu Sergiu și s-au suspendat toate urmăririle individuale asupra patrimoniului debitorului.

În continuare, reclamantul a invocat o serie de acțiuni pe care le consideră ilegale din partea administratorului insolvabilității. Astfel, prin Încheierea nr. 2i-366/20 din 01 septembrie 2022, confirmată prin Decizia nr. 2ri-446/22 din 13 decembrie 2022, instanța de insolvabilitate a anulat licitația organizată de administratorul Guțu Sergiu la 11 februarie 2022 din cauza nerespectării procedurii de notificare a creditorului garantat despre condițiile vânzării și despre drepturile sale legale. După anularea licitației și trecerea termenului legal de 3 luni fără valorificarea bunului, reclamantul a transmis la 21 decembrie 2022 un preaviz administratorului solicitând returnarea imobilului pentru valorificare directă conform art. 131 alin. (9) din Legea insolvabilității. Prin răspunsul din 18 ianuarie 2023, administratorul a refuzat categoric transmiterea bunului, invocând diverse argumente pe care reclamantul le consideră neîntemeiate. Mai mult, cererea de concretizare a cerințelor depusă de reclamant la 20 ianuarie 2023 pentru obligarea administratorului de a transmite imobilul nu a fost examinată de instanța de insolvabilitate până la data depunerii prezentei acțiuni.

Un obstacol administrativ suplimentar invocat de reclamant este Decizia Agenției Servicii Publice din 25 august 2023 prin care s-a refuzat reînregistrarea dreptului de posesie al reclamantului asupra imobilului, autoritatea cadastrală invocând lipsa acordului administratorului Guțu Sergiu, deși licitația acestuia fusese anulată prin hotărâre judecătorească irevocabilă.

În ceea ce privește prejudiciul material, reclamantul a prezentat un calcul detaliat al dobânzii de întârziere pentru perioada 17 octombrie 2018 - 13 decembrie 2023, aplicând dispozițiile art. 942 Cod civil. Calculul include penalități de 176 901,99 euro, la care se adaugă suma împrumutului de 210 000 euro și dobânda contractuală de 220 500 euro, ajungând la suma totală de 607 401,99 euro. Pentru prejudiciul moral, reclamantul a invocat incertitudinea în planificare, perturbarea managementului și inconvenientele cauzate echipei de conducere, solicitând suma de 1 000 000 lei prin analogie cu jurisprudența CEDO în cauza Comingersoll c. Portugaliei, unde Curtea a acordat compensații morale persoanelor juridice pentru asemenea afectări.

Reclamantul a făcut referire și la cauza CEDO Spiridonov v. Republica Moldova, cerere nr. 41541/13, decizia din 23 iunie 2020, unde statul a fost condamnat pentru radierea drepturilor creditorilor în legătură cu lichidarea persoanei juridice, argumentând că situația sa este similară prin prisma imposibilității de a-și valorifica drepturile garantate.

Ministerul Justiției, prin referința depusă la 12 martie 2024, a solicitat respingerea acțiunii reclamantului ca fiind neîntemeiată și lipsită de suport probant, prezentând o argumentare detaliată întemeiată pe raportul executorului judecătoresc și pe interpretarea prevederilor legale aplicabile.

În susținerea poziției sale, Ministerul a prezentat raportul detaliat al executorului judecătoresc Catan Tatiana din 01 martie 2024, însoțit de copiile complete certificate ale procedurii de executare totalizând 722 file, care în opinia pârâtului demonstrează parcurgerea corectă și legală a tuturor etapelor procedurale. Conform acestui raport, prin încheierile nr. 129-469/17 și 129-471/17 din 27 februarie 2017 au fost intentate procedurile de executare cu acordarea termenului legal pentru executare benevolă, iar la 13 decembrie 2018 documentele executorii au fost executate prin transmiterea benevolă a imobilului în posesia creditorului, debitorul predând cheile și evacuând bunurile sale.

Ministerul a relatat că ulterior transmiterii imobilului în posesia creditorului, prin încheierile din 13 decembrie 2018 s-a dispus doar urmărirea cheltuielilor de executare în sumă de 22 894,07 lei avansate de creditor. La cererea din 24 ianuarie 2019 a creditorului de a valorifica imobilul pentru recuperarea atât a cheltuielilor de executare, cât și a creanței ipotecare, s-a aplicat sechestru și s-au organizat licitații publice. Procedura a fost însă întreruptă de contestația debitorului depusă la 20 februarie 2019 împotriva procesului-verbal de sechestru și a evaluării. Această contestație a parcurs toate gradele de jurisdicție, fiind respinsă definitiv prin încheierea din 23 septembrie 2019, menținută prin decizia din 12 decembrie 2019 și încheierea din 25 iunie 2020 după respingerea cererii de revizuire. Astfel, perioada februarie 2019 - iunie 2020 a reprezentat timp în care executarea a fost suspendată de drept conform art. 163 Cod de executare, perioadă care nu poate fi imputată autorităților.

Un element esențial invocat de Minister este că la 07 august 2020 creditorul a solicitat preluarea bunului în contul datoriei conform art. 140 alin. (3) Cod de executare, însă nu a transferat cheltuielile de executare necesare finalizării procedurii. Până la data de 24 august 2020, când executorul a fost notificat despre deschiderea procedurii de insolvabilitate, creditorul nu achitase aceste cheltuieli, deși fusese informat despre obligația sa. Prin încheierea nr. 129-312r/20 din 02 septembrie 2020, executorul a fost obligat legal să suspende executarea conform art. 78 din Legea insolvabilității.

Ministerul a argumentat că potrivit art. 2 alin. (2) din Legea nr. 87/2011, repararea prejudiciului se face doar în măsura în care încălcarea nu poate fi imputată exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare. Or, întârzierile constatate s-au datorat fie contestațiilor debitorului care și-a exercitat drepturile procedurale garantate de lege, fie suspendării imperativ legale ca efect al deschiderii procedurii de insolvabilitate, situații obiective care nu pot fi imputate statului sau autorităților sale.

Referitor la perioada post-insolvabilitate, Ministerul a subliniat că administratorul autorizat al insolvabilității nu este o autoritate publică în sensul Legii nr. 87/2011, ci un profesionist independent care acționează sub controlul instanței de insolvabilitate și al comitetului creditorilor. Eventualele sale acțiuni sau omisiuni nu pot angaja răspunderea patrimonială a statului, remediile fiind cele specifice procedurii de insolvabilitate. S-a invocat că Legea nr. 87/2011 nu se aplică procedurilor de insolvabilitate care au propriul regim juridic special și exhaustiv reglementat de Legea nr. 149/2012.

În privința prejudiciului, Ministerul a susținut că art. 5 alin. (3) din Legea nr. 87/2011 prevede în mod expres că instanța nu poate dispune încasarea sumei creanței ca urmare a constatării încălcării dreptului la executare în termen rezonabil. Acest text legal exclude posibilitatea acordării prejudiciului material în cuantumul solicitat. Cît privește prejudiciul moral invocat, acesta a fost caracterizat ca fiind exorbitant și nefondat, reclamantul neprezentând probe concrete privind afectarea reputației, perturbări efective ale activității societății sau alte consecințe care să justifice o asemenea sumă.

Lichidatorul Guțu Sergiu, prin referința depusă la 19 martie 2024, a susținut că acțiunea este neîntemeiată, nefondată și aberantă, fără probe pertinente și concludente.

În susținerea poziției sale, lichidatorul a invocat faptul că în cadrul unei ședințe anterioare din 26 septembrie 2023, instanța a dispus scoaterea de pe rol a unei cereri similare a reclamantului din cauza neprezentării reprezentanților legali. Deși reclamantul are doi reprezentanți - Isac Beatricia și Bîrsa Mihail (conform încheierii Judecătoriei Chișinău sediul central nr. 2i-366/20 din 01 septembrie 2022 și ordinului de angajare nr. 01/22 din 25 mai 2022) - niciunul nu s-a prezentat la acea ședință și nici nu au comunicat motivele neprezentării sau solicitat examinarea în lipsă/amânarea ședinței.

Lichidatorul a argumentat că, conform art. 267 lit. g) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească scoate cererea de pe rol în cazul în care reclamantul citat legal nu s-a prezentat în ședința de judecată, nu a comunicat instanței motivele neprezentării sau motivele sunt considerate de instanță ca fiind neîntemeiate, sau nu a solicitat examinarea cauzei în absența sa, iar pârâtul nu solicită soluționarea cauzei în fond. În opinia sa, instanța a procedat corect dispunând scoaterea de pe rol a cererii anterioare, iar comportamentul procesual al reclamantului demonstrează lipsa de diligență în promovarea propriilor interese.

Lichidatorul consideră că instanța de judecată a dat apreciere legală și corectă circumstanțelor cauzei, iar încheierea nr. 2c-1665/2023 din 26 septembrie 2023 este întemeiată. Cumulând argumentele prezentate, solicită respingerea integrală a acțiunii ca fiind contrară legii, neîntemeiată și nefondată.

În cadrul dezbaterilor judiciare, reprezentantul Ministerului Justiției a reiterat argumentele din referință, subliniind în special că executorul judecătoresc a respectat cu strictețe toate prevederile legale, că perioadele de întârziere s-au datorat exclusiv exercitării drepturilor procedurale de către debitor și că procedura de insolvabilitate reprezintă un regim juridic special care exclude aplicarea Legii nr. 87/2011. Reclamantul a insistat asupra duratei excesive de peste 5 ani fără a-și putea valorifica creanța garantată și asupra acțiunilor pe care le consideră abuzive din partea lichidatorului insolvabilității.

În procesul de examinare și soluționare a cauzei, instanța se ghidează de principiile fundamentale ale probațiunii în procedura civilă, așa cum sunt ele stabilite în Codul de procedură civilă. Conform art. 117 alin. (1) și art. 118 alin. (1), probele reprezintă elementele de fapt dobândite legal care servesc la constatarea circumstanțelor relevante, iar fiecare parte are sarcina de a dovedi circumstanțele pe care le invocă.

În acest context, instanța are responsabilitatea, în conformitate cu art. 121 și art. 122, de a reține spre examinare doar probele pertinente și admisibile, care confirmă, combat ori pun la îndoială existența circumstanțelor importante pentru soluționarea justă a cazului. Aceste probe sunt evaluate în ansamblu, ținând cont de legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea pricinii, așa cum prevede art. 130 alin. (3).

În final, conform art. 239 și art. 240 alin. (1), hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată, bazîndu-se exclusiv pe circumstanțele constatate nemijlocit și pe probele cercetate în ședința de judecată. La deliberare, instanța apreciază probele, determină circumstanțele relevante, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă și admisibilitatea acțiunii, asigurând astfel o soluționare echitabilă și conformă cu legea a cauzei.

Instanța a examinat cu atenție volumul considerabil de probe depuse la dosar. Acestea includ contractul de ipotecă nr. 2484 din 13 aprilie 2012 și documentele aferente împrumutului, hotărârea Judecătoriei Rîșcani nr. 2e-256/2014 din 17 iulie 2014 împreună cu actele confirmării caracterului său irevocabil, hotărârile judecătorești din dosarul nr. 2c-747/2017 privind respingerea cererii debitorului de constatare a încetării ipotecii, procesele-verbale ale executorului judecătoresc din perioada 2017-2020 care detaliază fiecare etapă a executării, raportul de evaluare din 25 ianuarie 2019 și dovezile publicării licitațiilor în Monitorul Oficial, încheierea de intentare a procedurii de insolvabilitate din 18 august 2020, încheierea de anulare a licitației organizate de lichidator din 01 septembrie 2022 confirmată prin decizia irevocabilă din 13 decembrie 2022, corespondența dintre creditor și lichidatorul insolvabilității inclusiv preavizul și refuzul de transmitere a bunului, precum și raportul detaliat al executorului judecătoresc care oferă o imagine completă a întregii proceduri.

Soluționarea prezentului litigiu impune instanței analiza aprofundată a unor chestiuni juridice fundamentale care vizează natura juridică a procedurii de insolvabilitate și raportul acesteia cu procedura de executare silită obișnuită, aplicabilitatea Legii nr. 87/2011 la aceste raporturi juridice specifice, calitatea procesuală a părților în contextul acestor proceduri complexe și, nu în ultimul rând, existența și întinderea prejudiciului invocat.

Referitor la aplicabilitatea Legii nr. 87/2011 la procedura de insolvabilitate, instanța constată că aceasta reprezintă chestiunea juridică centrală care determină soarta întregii acțiuni. Art. 1 alin. (1) din Legea nr. 87/2011 definește scopul acestei legi ca fiind crearea unui remediu intern eficient pentru apărarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei și a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești. Această normă fundamentală, interpretată în lumina jurisprudenței constante și a doctrinei juridice, condiționează aplicabilitatea legii de existența unei proceduri de executare propriu-zise aflate sub controlul direct al autorităților statului.

Or, procedura de insolvabilitate instituită prin Legea nr. 149/2012 cu modificările ulterioare reprezintă un mecanism juridic distinct și autonom față de executarea silită obișnuită. Această procedură are caracteristici proprii care o diferențiază fundamental de executarea silită individuală. Art. 78 alin. (1) lit. a) din Legea insolvabilității prevede imperativ că deschiderea procedurii atrage suspendarea de drept a tuturor acțiunilor judiciare, extrajudiciare sau măsurilor de executare silită pentru realizarea creanțelor asupra debitorului sau bunurilor sale. Această suspendare nu reprezintă o deficiență sau o întârziere nejustificată a sistemului de executare, ci o caracteristică intrinsecă și necesară a procedurii colective de insolvabilitate, menită să asigure tratamentul egal și echitabil al tuturor creditorilor conform principiului condiție egală pentru creditori.

Mai mult, lichidatorul insolvabilității, deși este numit prin hotărâre judecătorească, nu reprezintă o autoritate publică sau un organ de executare în sensul Legii nr. 87/2011. Conform art. 57 și următoarele din Legea insolvabilității, lichidatorul este un profesionist independent, membru al unei organizații profesionale de profil, care acționează în interesul masei credale sub controlul comitetului creditorilor și al judecătorului. Activitatea sa este supusă unui regim special de răspundere profesională și nu angajează răspunderea statului. Eventualele sale acțiuni sau omisiuni, inclusiv organizarea defectuoasă a licitațiilor sau refuzul de a transmite bunuri către creditori, nu pot fundamenta răspunderea patrimonială a statului în temeiul Legii nr. 87/2011, ci pot atrage doar răspunderea personală a lichidatorului în condițiile art. 235 din Legea insolvabilității.

Instanța reține în acest context și Recomandarea nr. 6 din 01 noiembrie 2012 a Curții Supreme de Justiție privind aplicarea uniformă a Legii nr. 87/2011. La punctul 6, această recomandare cu valoare de îndrumar jurisprudențial clarifică că în materia proceselor penale doar persoanele cu calitatea de bănuit, învinuit sau inculpat pot invoca încălcarea dreptului la durată rezonabilă a procedurilor. Aplicând acest principiu prin analogie la procedurile speciale precum insolvabilitatea, rezultă că în cadrul unor mecanisme colective unde creditorii nu mai acționează individual ci participă la o procedură de recuperare colectivă sub egida principiilor specifice insolvenței, nu se poate invoca încălcarea dreptului individual la executare în termen rezonabil specific executării silite clasice.

În ceea ce privește analiza caracterului rezonabil al duratei până la deschiderea insolvenței, chiar admițând în ipoteză că Legea nr. 87/2011 ar fi aplicabilă, instanța procedează la examinarea detaliată a termenelor în care s-a desfășurat executarea silită până în august 2020.

Din analiza cronologică minuțioasă a actelor de procedură rezultă că hotărârea Judecătoriei Rîșcani din 17 iulie 2014 nu a devenit irevocabilă imediat, ci abia la 17 octombrie 2018, după ce Curtea Supremă de Justiție a respins ca tardiv recursul debitorului prin decizia nr. 2rc-637/16 din 13 iulie 2016, iar aceasta a fost comunicată părților. Așadar, perioada 2014 - 2018 nu poate fi luată în calcul la aprecierea termenului rezonabil de executare, întrucât hotărârea nu era executorie.

După devenirea caracterului irevocabil al hotărârii, executorul judecătoresc a acționat cu promptitudine. La doar două luni de la comunicarea caracterului definitiv, respectiv la

13 decembrie 2018, imobilul a fost transmis efectiv în posesia creditorului conform procesului-verbal de predare-primire, debitorul predând benevol cheile și evacuând bunurile sale. Această executare rapidă a obligației principale demonstrează diligența executorului și eficiența sistemului de executare atunci când nu intervine opoziția părților.

Perioada ulterioară, cuprinsă între 20 februarie 2019 și 25 iunie 2020, reprezentând aproximativ 16 luni, a fost marcată integral de contestația debitorului împotriva procesului-verbal de sechestru și a raportului de evaluare. Această contestație a parcurs toate cele trei grade de jurisdicție, fiind respinsă prin încheierea Judecătoriei Chișinău din 23 septembrie 2019, menținută prin decizia Curții de Apel din 12 decembrie 2019, iar apoi debitorul a mai formulat și o cerere de revizuire respinsă prin decizia din 25 iunie 2020. Pe parcursul soluționării acestor contestații, executarea a fost suspendată de drept conform art. 163 Cod de executare, această suspendare fiind un efect legal automat care nu poate fi imputat niciunei autorități.

După finalizarea definitivă a contestațiilor în iunie 2020, executorul a acționat din nou cu celeritate, publicând anunțul de licitație în Monitorul Oficial la 17 iulie 2020 pentru data de 05 august 2020. Faptul că debitorul a depus cererea de insolvabilitate la 04 august 2020, cu o zi înainte de licitație, confirmă mai degrabă eficiența acțiunilor executorului care era pe punctul de a finaliza valorificarea bunului.

Aplicând criteriile consacrate în jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, preluate în art. 2 alin. (6) din Legea nr. 87/2011, instanța apreciază următoarele elemente. Sub aspectul complexității cauzei, executarea unei garanții ipotecare prin vânzarea imobilului gajat nu prezintă o complexitate deosebită din punct de vedere juridic sau factual. Nu au fost necesare expertize tehnice complexe, nu s-au ridicat probleme de drept sau interpretări jurisprudențiale contradictorii. Procedura este una standard, reglementată detaliat în Codul de executare.

Privind comportamentul reclamantului, acesta a acționat în general diligent, solicitând măsuri de executare și participând activ la procedură. Totuși, instanța nu poate ignora faptul că în august 2020, după ce a solicitat preluarea bunului în contul datoriei, reclamantul nu a achitat cheltuielile de executare necesare finalizării procedurii până la momentul deschiderii insolvenței. Această omisiune, indiferent de motivele sale, a contribuit obiectiv la imposibilitatea încheierii procedurii de executare înainte de suspendarea legală.

Comportamentul autorităților publice implicate a fost ireproșabil. Executorul judecătoresc a acționat cu promptitudine la fiecare etapă permisă de lege, a respectat toate procedurile, a notificat corespunzător părțile și a organizat procedurile de vânzare conform normelor legale. Instanțele sesizate cu contestațiile au soluționat acestea în termene rezonabile, chiar dacă utilizarea tuturor căilor de atac a prelungit durata totală. Însă garantarea accesului la justiție și a dreptului la apărare prin exercitarea căilor de atac nu poate fi considerată o deficiență a sistemului.

Comportamentul debitorului a fost evident dilatator, utilizând toate pârghiile procedurale pentru a tergiversa executarea, culminând cu depunerea strategică a cererii de insolvabilitate cu o zi înainte de licitație. Însă, oricât de abuziv în aparență, exercitarea

drepturilor procedurale garantate de lege, inclusiv dreptul de a solicita deschiderea procedurii de insolvabilitate când sunt îndeplinite condițiile legale, nu poate fundamenta răspunderea patrimonială a statului față de terți.

Importanța procedurii pentru reclamant este evidentă, vizând recuperarea unei creanțe substanțiale de 210 000 euro. Această importanță justifica o atenție specială din partea autorităților, atenție care de altfel a și fost acordată prin promptitudinea acțiunilor executorului. Totuși, simpla importanță financiară nu poate conduce la ignorarea drepturilor procedurale ale debitorului sau la eludarea garanțiilor legale.

În concluzie asupra acestui aspect, instanța apreciază că durata totală de aproximativ 20 de luni de la data devenirii irevocabile a hotărârii până la deschiderea procedurii de insolvabilitate, din care 16 luni au reprezentat perioada de soluționare legală a contestațiilor debitorului, nu poate fi considerată nerezonabilă în sensul Legii nr. 87/2011 și al jurisprudenței Curții Europene. Această durată se încadrează în parametrii normali pentru executarea unei creanțe ipotecare contestate, mai ales în condițiile în care imobilul a fost efectiv predat creditorului după doar două luni de la începerea executării.

Referitor la perioada posterioară deschiderii procedurii de insolvabilitate, instanța constată că aceasta se sustrage în totalitate de sub incidența Legii nr. 87/2011 din multiple considerente juridice convergente. Procedura de insolvabilitate nu reprezintă o continuare a executării silite individuale, ci un mecanism juridic complet diferit, cu scopuri, principii și reguli proprii. Această procedură urmărește nu doar satisfacerea unui creditor individual, ci maximizarea valorii activelor debitorului în beneficiul tuturor creditorilor, menținerea în funcțiune a întreprinderilor viabile și lichidarea ordonată a celor neviabile.

În cadrul procedurii de insolvabilitate, termenele sunt reglementate imperativ de Legea nr. 149/2012. Perioada pentru valorificarea bunurilor, ordinea de distribuire a sumelor, drepturile și obligațiile participanților sunt stabilite exhaustiv de lege și nu pot fi apreciate prin prisma caracterului „rezonabil” specific executării silite individuale. A accepta contrariul ar însemna să permitem ca orice creditor nemulțumit de ritmul procedurii de insolvabilitate să pretindă despăgubiri de la stat, ceea ce ar deturna complet sistemul insolvenței de la scopurile sale legale.

Mai mult, faptul că lichidatorul insolvabilității a organizat o licitație anulată ulterior de instanță pentru vicii procedurale sau că a refuzat transmiterea bunului către creditorul garantat reprezintă aspecte ce țin de legalitatea acțiunilor lichidatorului în cadrul procedurii speciale. Aceste aspecte sunt pe deplin contestabile în cadrul procedurii de insolvabilitate prin mecanismele specifice prevăzute de lege, precum contestațiile formulate în temeiul art. 59 din Legea insolvabilității sau acțiunile în atragerea răspunderii lichidatorului conform art. 235. Existența acestor remedii speciale în cadrul procedurii exclude posibilitatea invocării Legii nr. 87/2011 ca mecanism paralel de obținere a unor despăgubiri.

Instanța subliniază că admiterea unei asemenea acțiuni ar crea un precedent extrem de periculos cu consecințe sistemice grave. Ar permite oricărui creditor nemulțumit de durata sau rezultatul procedurii de insolvabilitate să solicite despăgubiri importante de la bugetul de stat, deși statul nu are și nici nu poate avea control direct asupra acestor

proceduri conduse de profesioniști independenți sub supravegherea instanțelor specializate. Aceasta ar transforma statul într-un asigurator universal al eficienței tuturor procedurilor judiciare, ceea ce depășește cu mult cadrul legal al răspunderii pentru funcționarea defectuoasă a serviciului public al justiției.

În privința analizei prejudiciului invocat, instanța constată că acesta nu îndeplinește condițiile legale pentru a putea fi acordat în temeiul Legii nr. 87/2011, chiar dacă s-ar fi constatat o încălcare a dreptului la executare în termen rezonabil.

Referitor la prejudiciul material în sumă de 607 401,99 euro, instanța observă că acesta reprezintă în esență un calcul matematic al dobânzilor pentru neexecutarea la timp a creanței principale. Însă art. 5 alin. (3) din Legea nr. 87/2011 prevede în mod expres și neechivoc că „Instanța de judecată nu poate dispune încasarea sumei creanței ca urmare a constatării faptului că a fost încălcat dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești”. Această interdicție legală expresă face imposibilă acordarea sumei solicitate, care reprezintă tocmai valoarea creanței neexecutate plus accesoriile calculate.

Mai mult, instanța constată că prejudiciul invocat nu este real și actual în sensul cerut de principiile răspunderii civile. Creanța reclamantului în valoare de 210 000 euro continuă să existe și să fie valabilă în cadrul procedurii de insolvabilitate. Reclamantul are calitatea de creditor garantat cu rang prioritar și urmează să își recupereze creanța din valorificarea bunului gajat conform procedurii legale. Imposibilitatea temporară de a încasa creanța nu echivalează cu pierderea definitivă a acesteia. Dobânzile și penalitățile continuă să curgă în cadrul procedurii de insolvabilitate în limitele admise de lege, astfel încât prejudiciul invocat are un caracter ipotetic și eventual, nu cert și actual.

Cât privește prejudiciul moral în sumă de 1 000 000 lei, instanța apreciază că acesta are un caracter vădit excesiv și speculativ, nefiind susținut de probe concrete și pertinente. Simpla invocare a jurisprudenței CEDO în cauza Comingersoll c. Portugaliei, unde s-au acordat compensații morale unei persoane juridice, nu este suficientă în absența demonstrării unor circumstanțe similare. În acea cauză, întârzierea excesivă a procedurii provocase consecințe concrete și demonstrate asupra activității societății comerciale.

În speța de față, reclamantul nu a prezentat nicio probă concretă privind afectarea reputației sale comerciale, nu a demonstrat că ar fi pierdut clienți sau oportunități de afaceri din cauza întârzierii executării, nu a probat perturbarea efectivă a activității prin diminuarea cifrei de afaceri sau imposibilitatea derulării unor proiecte concrete. Nu s-au depus rapoarte financiare comparative, nu s-au prezentat declarații ale membrilor organelor de conducere privind stresul excesiv suferit, nu s-au invocat cheltuieli suplimentare pentru gestionarea situației. Simpla afirmație generală despre „incertitudine” și „perturbarea managementului” nu poate justifica acordarea unei sume atât de importante care depășește cu mult chiar jumătate din valoarea creanței principale.

Instanța reține că persoanele juridice pot suferi într-adevăr prejudicii morale, însă acestea trebuie demonstrate cu aceeași strictețe ca și prejudiciile patrimoniale. Standardul probator nu se diminuează doar pentru că este vorba despre daune morale. Dimpotrivă, caracterul prin definiție mai subiectiv al acestor prejudicii impune o demonstrație și mai riguroasă a existenței și întinderii lor.

Un ultim aspect pe care instanța îl consideră necesar a fi abordat vizează aparenta utilizare abuzivă a Legii nr. 87/2011. Instanța observă că aceasta reprezintă a doua acțiune de acest tip intentată de reclamant în contextul aceleiași creanțe neexecutate, prima fiind cea scoasă de pe rol la 26 septembrie 2023 pentru neprezentarea niciunuia dintre reprezentanții săi legali.

Această abordare sugerează o tentativă de a transforma Legea nr. 87/2011 într-un instrument de presiune pentru obținerea unor avantaje în cadrul procedurii de insolvabilitate sau pentru sancționarea indirectă a lichidatorului insolvabilității ale cărui decizii nu convin creditorului. Or, scopul legii este de a oferi o cale de atac eficientă pentru încălcări reale ale dreptului la un proces echitabil, nu de a crea o industrie a litigiilor în despăgubiri împotriva statului pentru orice nemulțumire legată de desfășurarea procedurilor judiciare. Transformarea oricărei frustrări procedurale într-o cerere de despăgubiri împotriva statului ar putea paraliza sistemul judiciar și ar goli de resurse bugetul public, resurse care ar trebui folosite tocmai pentru îmbunătățirea serviciilor publice, inclusiv a celui al justiției.

Prin prisma tuturor considerentelor expuse, analizând cu atenție probele administrate, argumentele părților și dispozițiile legale aplicabile, instanța constată că în cauză nu sunt întrunite condițiile răspunderii patrimoniale a statului pentru pretinsa încălcare a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești. Legea nr. 87/2011 nu este aplicabilă raporturilor juridice născute în cadrul procedurii de insolvabilitate, iar până la deschiderea acestei proceduri executarea s-a desfășurat în termene rezonabile, întârzierile fiind generate exclusiv de exercitarea drepturilor procedurale ale debitorului și de suspendările legale aferente. Prejudiciile invocate nu îndeplinesc condițiile legale pentru a putea fi acordate, fiind fie interzise expres de lege, fie nedemonstrare corespunzător.

Prin urmare, acțiunea formulată de SRL „Lux Edem Consulting” urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

În conformitate cu art. art. 94, 96, 238-241 Cod de procedură civilă, instanța de judecată, -

h o t ă r ă ș t e

Se respinge ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Lux Edem Consulting” către Ministerul Justiției al RM, intervenient accesoriu administratorul autorizat Guțu Sergiu, privind constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral.

Hotărîrea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărîrii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Centru).

Președintele ședinței,
Judecător **Igor Pulbere**

Notă: În conformitate cu art. 236 alin. (7) Cod de procedură civilă, potrivit prevederilor p. 1.3 din Dispoziția nr. 23 din 05 aprilie 2024 cu privire la delegarea împuternicirilor vicepreședintelor Judecătoriei Chișinău, în legătură cu faptul că, judecătorul Igor Pulbere este în imposibilitatea obiectivă de a semna hotărârea motivată, textul integral al hotărârii este semnat de vicepreședinte interimar al Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) Dan Sîrbu.

Vicepreședinte interimar
al Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) Dan Sîrbu